

VEČERNIK

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 254

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE, Prošernova 3, tel. 280
POŠTNI CEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, ponedeljek 6. novembra 1939

NAROČNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Popustitev napetosti med Finsko in Rusijo

Nastalo je optimistično presojanje položaja - Nemci tudi Francozom ne bodo več prizanašali - Nadaljevanje italijanskih prizadevanj za utrditev varnosti evropskega jugovzhoda - Nemška protestna nota Norveški - Omejitev plovbe ameriških ladij

V Moskvi je nastalo boljše ozračje

MOSKVA, 6. novembra. Tekom včerajšnjega dneva ni bilo nobenega novega sestanka med finsko in rusko delegacijo. V političnih krogih so pa prepričani, da so Finci prejeli medtem iz Helsinkov nove protipredloge. V zvezi s tem zatrijuje, da menijo finski vojaški strokovnjaki, da je mogoče odstopiti sovjet- Rusiji edinole pristanišče Hanko (Hangö) kot pomorsko oporišče. V teku včerajšnjega dneva je pa obiskala finska delegacija poslanike Švedske, Norveške in Danske.

PARIZ, 6. novembra. Francoski tisk posveča veliko pažnjo pogajanjem med Finsko in sovjetsko Rusijo in izreka priznanje finski vladi. Vsi komentariji pa pravijo, da ni mogoče pričakovati nobenih uradnih vesti, preden ne bodo pogajanja popolnoma končana. Sicer se pa zdi, da je postalo vzdušje pogajanj sedaj boljše in je porastlo tudi upanje na končni, obojestransko zadovoljujoči sporazum.

HELSINKI, 6. novembra. DNB. Finski tiskovni urad javlja, da tečejo razgovori v Moskvi normalno in da postopoma napredujejo. Pogajanja se bodo nadaljevala, čim bo finska delegacija prejela nove predloge iz Helsinkov.

Nemčija ne veruje v oddvojitev Francije

PARIZ, 6. nov. Uradna poročila francoskega vrhovnega poveljstva so bila zares kot zelo kratka in so se precej razlikovala od drugih, ki so bila zelo dolga. Sedaj pa je francosko poveljstvo postavilo rekord in izdalo sinoči poročilo, ki je najrajše: »Miren dan«.

PARIZ, 6. nov. Havas. Poročilo vrhovnega poveljstva pravi: Lokalna živahnost artilerije na nekaterih odsekih front.

PARIZ, 6. nov. Poročila z bojišča doživljajo, da pričinja Nemčija spreminjati

svojo dosedanje taktiko tudi nasproti Franciji. To se da sklepati zlasti iz močnega topniškega obstreljevanja Maginotove črte na Posarskem ter iz poletov nemških letal nad francoskim ozemljem. Ta sprememba je posledica dejstva, da so se Nemci po dvomesečnih brezuspešnih prizadevanjih le prepričali, da Francije ni mogoče oddeliti od Anglije. Zdi se, da se bo nemška vojska odslej vrgla z večjo odločnostjo proti Francozom, zlasti tam, kjer imajo še vedno zaseden del nemškega ozemlja.

Italijanska akcija na jugovzhodu

RIM, 6. nov. Prva posledica zamenjave diplomatskih not med Italijo in Grčijo, katero se je obnovilo prijateljstvo med obema državama, je po splošni soditi se je sedaj področje miru in stabilnosti, ki je doslej bilo omejeno le na Jadransko morje. Nadaljnja posledica pa bo ta, da bodo sedaj Italiji še bolj odprta pota

za nadaljevanje njene balkanske akcije, katere glavni cilj je doseči, da se sklenejo med vsemi državami na evropskem jugovzhodu dvostranski medsebojni pakti in poveže vse področje v močan mirovni in obrambni blok, naperjen v prvi vrsti proti boljševiški nevarnosti. Za dosego tega cilja bo pa seveda treba še prej odstraniti nesoglasja, ki obstajajo med Madžarsko in Romunijo, Romunijo in Bolgarijo ter Bolgarijo in Grčijo. Kakor se zdi, si bo Italija zastavila to težko nalogo kljub temu, da sprva turško-francosko-angleškega pakta ni sprejela s posebnimi simpatijami. Toda medtem so se že pričele diplomatske akcije za usklajenje tega pakta z interesi Italije, pri katerih sodelujeta tudi Anglija in Francija.

Značilna italijanska gesta v Tunisu

PARIZ, 6. novembra. Ob priliki proslave italijanske zmage pri Vittorio Veneto v svetovni vojni je nastopila tudi italijanska kolonija v Tunisu pod vodstvom italijanskega generalnega konzula. Konzul je položil venec na spomenik v svetovni vojni padlih Italijanov, pozneje pa tudi Francozov in Angležev. V spre-

vodu, ki so ga Italijani organizirali po mestu, so nosili italijanske in francoske zastave. Prebivalstvo jih je prijateljsko pozdravljalo. Tako je bila po dolgem času napetosti, ki je nastala zaradi znanih italijanskih aspiracij, sedaj zopet obnovljena nekdanja prijateljska zveza med Francozi in Italijani v Tunisu.

Rusi ustrelili 8 članov rodbine Radziwil

PARIZ, 6. nov. Navzlic sovjetskim demantijem, da so ruske čete postrelile na Poljskem znano aristokratsko rodbino Radziwil, prinaša današnji »New York Herald Tribune« izjavo princeze Katarine Radziwil, da je bilo osem članov omenjene rodbine ustreljenih skupno in pred

vojaškim oddelkom. Med ustreljenimi so bili 51letni princ Leon Ladislav Radziwil, njegova žena, njegova sinova 27letni Anton in 18letni Jurij, prinčev brat Karl z ženo, hčerko in nečakom. Zemlja Radziwilov, ki je je 36.000 hektarjev, je bila konfiscirana.

Schulenburgova poročila Hitlerju

BERN, 6. nov. Nemški veleposlanik v Moskvi grof von Schulenburg je poročal Hitlerju o dogodkih v Rusiji. Tri tisoč članov nemške manjšine v Rusiji je bilo v zadnjih tednih aretiranih zaradi suma špijonaže in veleizdaje. Drugo važno vprašanje je petrolej. Žid Kaganovič je bil imenovan za petrolejskega komisarja. CURIH, 6. nov. Od podpisa nemško-ruskega pakta so ruska sodišča za zaščito države podvojila svojo delavnost proti članom nemške manjšine. CURIH, 6. nov. Nemška pogajanja z Rusijo se nadaljujejo z mrzlično naglico. Von Ribbentrop hoče privedi čimprej v delo trgovinsko klavzulo nemško-ruskega pakta.

SCHACHTOV MEMORANDUM

BERLIN, 6. novemb. Bivši finančni minister dr. Schacht je izročil Hitlerju memorandum, v katerem je očrtal finančni položaj Nemčije. Dr. Schacht pravi, tako mislijo v diplomatskih krogih, da se v ničemer še ne vidi ruska pomoč in je tudi malo verjetna.

NOVI NEMŠKI PREDLOGI RUSIJI

MOSKVA, 6. nov. Nemška vlada je predložila ruski načrt za širokopotezno akcijo Rusije in Nemčije v Evropi in Aziji. Ruski odgovor na ta načrt je odnesel veleposlanik von Schulenburg v Berlin.

NEMŠKA KRIŽARKA NA TIHEM OCEANU

ŠANGHAJ, 6. nov. Tukajšnja angleška pomorska oblastva so dobila poročilo, da križari mala nemška križarka »Admiral Scheer« po Tihem oceanu.

CHURCHILL NA FRONTI

PARIZ, 6. novembra. Churchill je obiskal zahodno fronto.

VOJAŠKI POSVETI V RIMU

RIM, 6. nov. Predsednik vlade Mussolini je imel daljšo konferenco z maršalom Badoglio, poveljnikom prve armadne skupine prestolonaslednikom Umberto ter poveljnikom druge armadne skupine maršalom Grazianijem. Namen konference ni znan.

RIM, 6. nov. Maršal Badoglio, ki bi moral biti po sedaj dovršenem 70. letu starosti upokojen, bo zaradi položaja v Evropi ostal še nadalje šef glavnega generalnega štaba italijanske vojske.

OBVEZNA NEMŠKA JEDILA

BAZEL, 6. nov. »Westdeutscher Beobachter«, uradno glasilo narodnosocialistične stranke za južnozahodni del Nemčije, prinaša seznam jedil, ki bodo od 12. novembra naprej za vso Nemčijo obvezna. Ta seznam vsebuje 4 različne vrste jedil: 1. garnirani krompir, 2. zelje s 50 grami govedine ali ovčine, 3. nadevano zelje, 4. 50 gramov mesa v loncu. Riba je prepovedana, ker služi za prehrano vojakom.

Brezuspešen nemški protest na Norveškem

Nemška vlada je poslala norveški protestno noto zaradi izpustitve ameriške ladje »City of Flint« in interniranja nemških mornarjev — Norveška vlada je noto zavrnila kot brez podlage

OSLO, 6. nov. Norveška vlada je zavrnila nemški protest zaradi izpustitve ameriške ladje »City of Flint« in zaradi interniranja nemške posadke. Nemci so protestirali tudi zaradi tega, ker »City of Flint« ni bila zadržana v norveški luki, ampak ji je bilo na prosto dano, da odpluje v katero koli smer hoče. Norveška vlada poudarja, da je ladjo izpustila, ker je pač ameriška in kot taka pripada nevtralnemu državi. Nemško posadko pa je morala internirati, ker je flagrantno prekršila mednarodno pravo.

BERLIN, 6. nov. Diplomati vedo povedati, da je nemška vlada zelo razburjena zaradi norveškega odgovora. V političnih krogih se sprašujejo, kako je mo-

goče, da si tako majhna država, kakor je Norveška, upa poseči v nemško pomorsko akcijo, ki je čisto nemška zadeva.

OSLO, 6. nov. Poveljnik nemške posadke na parniku »City of Flint« je norveškemu oblastvom izjavil, da je po nalogu nemške vlade pristal na norveški obali, čeprav ni imel dovoljenja norveške vlade. Ko je bil parnik blizu Bergena, je poveljnik obvestil norveške oblasti, da je na ladji neki član posadke bolan. Zato je prosil dovoljenja, da sme pristati v Haugesundu. Norveška vojna ladja je poslala k parniku zdravnika, ki je dognal na nogi bolnika neko rano. Norveški zunanji minister je opozoril na

haško konvencijo, ki sta jo l. 1907. podpisali Nemčija in Norveška. Po tej pogodbi se dovoljuje zajeti ladji pristajanje v nevtralnih državah samo tedaj, če jo prisili v to slabo vreme na morju ali pomanjkanje hrane. Nemška posadka je internirana na neki norveški vojni ladji, »City of Flint« je pa v zori naslednjega dne odplul pod ameriško zastavo iz pristanišča.

LONDON, 6. nov. Reuter. Angleški listi odobravajo postopanje norveške vlade v aferi »City of Flint« ter naglašajo, da zasluži ta postopek vse priznanje.

OSLO, 6. nov. Havas. Tovor, ki je bil na parniku »City of Flint«, so izkricali in prodali v Bergenu.

DR. EDVARD BENES

Dr. Edvard Benes, predsednik CSR, je dal tisku izjavo, da se bo Češkoslovaška gotovo obnovila. Češkoslovaška vojska bo v enem letu končana. Češka se bo bojevala. Mi moramo in bomo zmagali.

ANKARSKI PAKT RATIFICIRAN

ANKARA, 6. novembra. Pakt s Francijo in Anglijo je bil ratificiran.

Maribor, 6. novembra.

Po podpisu narodnega sporazuma je bila nova uprava banovine Hrvatske postavljena pred vrsto najrazličnejših nalog upravnega, gospodarskega, političnega in kulturnega življenja. Že od vsega početka je bilo jasno, da bo izvajanje vseh določb sporazuma zahtevalo velikih žrtev in da bo trajalo precej časa. Tisti, ki jim nova oblika banovine Hrvatske ni bila všeč, so celo napovedovali, da ljudje, ki so prevzeli naše težko nalogo organizacije banovine, ne bodo zmogli vsega in da bo delo opravljeno polovično.

Danes, šele nekaj tednov, odkar je prevzela oblast na Hrvatskem Kmetstvo demokratska koalicija, je že jasno ne le, da delo na organizaciji nove samoupravne enote lepo napreduje, marveč da prinaša nova uprava celo uredbe izredne važnosti, ki jih nepoučeni niso pričakovali. Tako je n. pr. uredba o zaščiti kmetij, ki je dalekosežna, da utegne v bodočnosti preobraziti socialno podobo Hrvatske. Prenos dela z ministrstev na bansko oblast je še v izvedbi in ko bo vse končano, bo v upravi banovine zavladal nov red in enoten duh.

Zdi se nam potrebno pri tem poudariti: tisti, ki so mislili, da Hrvati ne bodo zmogli bremena tako dalekosežnih izprememb, so demantirani že s samim delom, ki je opravljeno doslej, a je gotovo minimalno v primeri s tem, kar se še pripravljajo.

Prav tako ali pa še bolj so se zmotili oni, ki so mislili, da bodo mogli sedaj, ko banska oblast še ni popolnoma organizirana, ribariti v kašnem. Sporazum ni imel in nima namena, brate Hrvate odtujiti od te države, temveč jih še tesneje pri vezati nanjo. Bilo je sicer nekaj incidentov, ki naj bi napravili vtis nesigurnosti. Če pa pomislimo, da so med žrtvami vprav najboljši Hrvati, vidimo, da izhajajo in trige le od tistih, ki jim notranja konsolidacija naše države ni všeč. Hrvati so tako enotni, da razdiralno delo zahrbtnožev ne bo imelo uspeha. Hrvatski narod dobro ve, od kod mu preti nevarnost. Brata Radića sta ga na to vedno opozarjala in tako so vsi, četudi sistematični poizkusi odtujitve Hrvatov od demokratskih načel že vnaprej obsojeni.

Mnogo bo še težko, preden bodo vsa dela v pogledu reorganizacije banovine Hrvatske opravljena. Doslej so prišle na vrsto le stvari, ki niso trpele odlašanja. Vse kaže, da bo šlo ostalo gladko od rok. Vsaka nova uredba, ki izide, dokazuje, kako resno in s kako dobro voljo so se novi upravniki lotili dela. Da ga pa zmorejo opravljati, je zasluga njihove temeljite priprave na spremembe, ki so se morale izvršiti. Kajti objektivni opazovalec mora priznati, da je dr. Maček s svojimi prijatelji že davno dobro premislil vse, kar dobiva sedaj svojo obliko. Tu lahko vidimo, kaj se da doseči v narodni enotnosti. Slovenske politične stranke so to enotnost pogrešale, zato so bili uspehi manj vidni.

Naša želja je, da se banovina Hrvatska čimprej pokaže v novi, pravi luči in da nam more služiti kot vzor pri organizaciji bodoče banovine Slovenije. N.

Skok z višine 10.000 metrov

MOSKVA, 6. nov. Inženir Stodolovnik je skočil s padalom z višine 10.000 m. Skočil je iz letala s posebne vrste padalom in oblečen v potapljaški podobno obleko. Do pristanka na zemlji je potreboval 22 minut.

JAPANSKO IMENOVANJE

TOKIO, 6. nov. Agencija Domej javlja, da je admiral Toshilisa Nakamura imenovan za pomočnika pomorskega generalnega štaba v kitajskih vodah.

IZ FAŠISTIČNE ORGANIZACIJE

RIM, 6. novembra. Stefani. Generalni konzul milice, Giovanni Gandemi je imenovan za inspektorja fašističnih organizacij v tujini.

NOV PLAGALNI REKORD.

STOCKHOLM, 6. nov. DNB. Švedski prvak Björn je dosegel nov rekord. Izboljšal je svetovni rekord v crawlu na 500 m od 5.31.4 na 5.31.3, v hrbtnem plavanju je pa zrušil prejšnji rekord od 1.06.8 na 1.07.6.

Zedinjene države v novem položaju

Prepoved plovsbe ameriških trgovskih ladij v pristanišča vojskujočih se držav in v njihovo bližino — Posledice za ameriško paroplovbo — Zavezniška naročila v Ameriki

WASHINGTON, 6. novembra. Roosevelt je podpisal posebno uredbo, ki prepoveduje vsem ameriškim trgovskim ladjam pluti v angleške in francoske luke v Evropi in Afriki, kakor tudi v luke Severnega in Vzhodnega morja. Promet s temi lukami bodo morale poslej oskrbovati ladje vojskujočih se ali pa nevtralnih držav. Te ladje bodo tudi prevažale vojni material za Francijo in Anglijo, katerega bosta ti dve naročili že v kratkem do vrednosti ene milijarde dolarjev.

RIM, 6. novembra. V zvezi z ameriško prepovedjo, da bi ameriške ladje vozile v pristanišča vojskujočih se držav v Evropi, se pričakuje, da bo imelo italijansko pomorstvo veliko korist, ker bo sedaj ono prevzelo del prometa, katerega so doslej opravljale ameriške ladje. Ameriško pomorstvo je pa s tem hudo prizadeto. Računa se, da bo ostalo brez posla okoli 90 ladij, ki predstavljajo skupno kapital 200 milijonov dolarjev. Izguba bo znašala 52 milijonov dolarjev na leto, a brez posla bo ostalo tudi okoli 6000 mornarjev.

NEW YORK, 6. nov. Stefani. »New York Times« poudarjajo dejstvo, da je Roosevelt s tem, ker je Sredozemsko morje izvzel iz območja con, v katerih ameriške ladje ne smejo pluti, pokazal

dobro voljo, da se italijansko-ameriški trgovinski odnošaji ohranijo še nadalje. Ladje Zedinjenih držav bodo neovirano plule po Sredozemskem morju in pristajale take v italijanskih kakor grških, jugoslovanskih in turških lukah.

BERLIN, 6. nov. V »Deutsche Diplomatische Korrespondenz«, organu zunanjega ministrstva, je izšlo prvo poročilo s komentarjem o odpravi prepovedi izvoza orožja v Ameriki. V komentarju je napaden Roosevelt, ki si je upal prevzeti tako veliko odgovornost. Amerika sedaj pomaga zahodnim velesilam in s tem tudi omogočuje, da bo vojna trajala naprej.

NEW YORK, 6. nov. V tukajšnjih pomorskih krogih zatrjujejo, da se mudi sedaj več ko 50 angleških in francoskih ladij na Atlantskem oceanu, da sprejmejo prve pošiljke naročil vojnega materiala v Ameriki.

NEW YORK, 6. nov. Štrajk pristaniških delavcev, ki je izbruhnil v četrtek, traja dalje. Pet tisoč delavcev je zapustilo delo, 70 potniških in tovornih parnikov ne more odpluti iz pristanišč v Atlantskem oceanu in Mehikanskem zalivu. Računajo, da bo stopilo v štrajk še 20.000 delavcev.

Goebbelsov govor mladini

BERLIN, 6. novembra. Stefani. Propagandni minister Goebbels je v svojem večeršnjem govoru narodnosocialistični mladini naglasil, da je treba v totalitarni vojni stvarjati možate odločitve. Nemška propaganda dela v tem duhu in se izogiba lažnih naklepov, ki škodijo patriotizmu. Nikoli še ni bil nemški narod bolj prežet navdušenja za svojo stvar, kakor

zdaj, ko je odločen, da brani svoje pravice z vsemi razpoložljivimi sredstvi.

LONDON, 6. nov. Dr. Goebbels je priznal velik vpliv angleških letakov, ki so jih angleška letala zmetala nad Nemčijo. Dejal je, da naj Nemci v vaseh, trgih in mestih nikar ne verjamejo tem letakom. Poslužiti se morajo istega sredstva, namreč propagande, pa četudi je tendenčna.

Vojaške odredbe na Estonskem

TALLIN, 6. nov. Vrhovni poveljnik estonske vojske general Laidoner je izdal odredbo, ki določa, da se morajo strogo nadzorovati vsi telefonski razgovori s tujino. Razgovori so dovoljeni tudi samo v estonsčini, ruščini, finski, letonščini, švedščini, nemščini, angleščini in francoščini. Prav tako je prepovedano

vsako fotografiranje vseh vojaških objektov, zlasti pa še sovjetskih posadk. O estonski in sovjetski vojski se ne smejo dajati nobene informacije. Vsi tujci, ki žele dopotovati v kraje, kjer so nameščene sovjetske posadke, morajo dobiti za to posebno dovoljenje.

Španski tanki se predelajo v traktorje

MADRID, 6. nov. Španska vlada je odredila, da se del tankov, ki jih je potrebovala v državljanski vojni, predela v traktorje. Doslej je bilo v te namene predelanih že 64 tankov. Traktorji bodo poslani v one pokrajine, kjer je zaradi posledic državljanske vojne dvig poljedelstva najbolj potreben.

VON PAPAN SE VRAČA V ANKARO

BEOGRAD, 6. nov. Vračajoč se v Ankaru, se je nemški poslanik von Papan ustavil včeraj tu ter bil gost nemškega poslanika von Heerena. V Beogradu se je zadržal več časa zato, ker je zamudil vlak. Sestal se ni z nobenim predstavnikom Jugoslavije.

NEMŠKA »SUPERGESTAPO«

BERLIN, 6. nov. Hitler je imenoval Heydricha za poveljnika nove policije, tako imenovane »Supergestapo«. Ta policija, ki bo imela samo 120 članov, bo nadzirala Gestapo, ki jo bodo temeljito reorganizirali. Omenjenih 120 članov »Supergestapo« bo imelo vso oblast, ki gre tudi do takojšnje in osebne justifikacije, odgovorni pa bodo samo Heydrichu in Himmlerju.

NOVE ITALIJANSKE BOJNE LADJE

GENOVA, 6. nov. Stefani. Zaradi razburkanega morja so odložili svečano izplovitev nove oklopnice »Impero«. Ladja ima 35.000 ton in bo z enakimi oklopnicami »Littorio« in »Vittorio Veneto«, ki bosta skoro dograjeni in »Roma«, ki bo splovljena prihodnje leto, tvorila močno ojačenje italijanske vojne mornarice.

VOHUNSTVO NA HOLANDSKEM

AMSTERDAM, 6. nov. Oblastva so odkrila vohunstvo v korist neke sosedne države.

Domaci zadiski

Konferenca SDS v Osi'eku

Na konferenci delegatov za osiške volivni okraj je minister dr. Budisa ljevič med drugim dejal: »Danes banovina Hrvatska ustanovljena, naj in se razvija. V njej se manifestira mčno in bratsko sodelovanje Hrvatov. Rešitev hrvatskega vprašanja je bila temeljna zadeva države. Zdi se, da je stvorjena banovina Hrvatska, je pristopiti h končni ureditvi vse države in ustanoviti banovino Srbijo in Slovenijo. Vse tri banovine, vskladjene in dovoljne bodo tvorile urejeno Jugoslavijo, ki bo imela moč, braniti se, če bo napadena. O končni preureditvi države bo imela besedo svobodno izbrana narodna skupščina. Zato, da pride narodna volja do izraza, zahtevamo, da se prej izvedejo volitve v skupščino s splošnim glasovanjem in zajamčeno pravico svobodnega izražanja volje. Razen volitev bo treba izvesti volitve v hrvatski sabor in ostala samoupravna telesa. Potem bo mogoče reševati temeljna cialna in gospodarska vprašanja vasi in delavstva.« — O socialnih in spodarskih problemih SDS je nato govoril dr. Hinko Krizman, naglasil, da dr. Maček in SDS iskreno in dosledno nadaljujeta delo pok. Radića in Pribičevića. Zgodovina bo beležila, da je politika KDK rešila delo razsula, v katerega so jo zavedli tinarodni režimi. Tajnik SDS, Sava sanović je še posebej poudaril, da goslovija mogla ohraniti nevtralnost, zato, ker je obstajala strojna solidarnost med Srbi in Hrvati za obstoj te države.

Odgovor Davidovića Cvetkoviću

Predsednik Demokratske stranke Ljuba Davidović odgovarja v beogradskih listih predsedniku vlade Cvetkoviću, da letaki njegove stranke niso bili anonimni. Demokratska stranka je za širokogrudno zadovoljitev Hrvatov, saj se je borila za sporazum velikimi žrtvami in naporji že od leta 1922. Demokrati so le bili za to, da se hrvatsko vprašanje skupno predstavniiki vseh strank izneslo na ločeni forum, kjer bi se skupno krono reševale vse zadeve, tiče tega problema. Ker tako ni bilo, štiri stranke na srbski strani niso nile odgovornost za posel, v katerem nimajo vpliva.

Nemški Kulturbund v Sloveniji

Novosadski »Deutsches Volksbund« poroča, da je dobil nemški Kulturbund pravico, ustanoviti krajevni organizaciji na Muli in Vučenici. V Vučenici bodo Nemci svojo odločitve, hočejo ostati v Jugoslaviji, podkrepili z ustanovitvijo pevskega odseka okrilju krajevne organizacije.

Italijani o selitvi naših Nemcev

Tržaški »Piccolo« piše k vprašanju selitve naših Nemcev med drugim slednje: Po uradnih podatkih biva v jugoslaviji 480.000 Nemcev. Sklep na 300.000 v bogati Vojvodini. Nemški škega kancelarja o vrnitvi Nemcev doživel kar najboljši sprejem ne le v Jugoslaviji, temveč tudi na Madžarskem in v Rumuniji. V političnih krogih smatra ta sklep za najboljši dokaz, da hoče Nemčija za vedno preprečiti vse močne vzroke za nesporazume s temi državami, kor je to storila že glede Italije. Res, da se uradno še niso načeli postopki seljevanja. Nihče torej ne more soditi, bodo gospodarski prenos v zvezi s služili nemškemu vojnemu trdijo, da je Nemški listi v Vojvodini nemške ministrer misli predvsem na nemških ministrer pa na strnjene skupine nemških ministrer. Zato glasila vojvodinskih Nemcev vračajo misel preselitve, češ da so pristija kot pionirji in da imajo pravico živeti kot svobodni državljani in v Sloveniji. Nasprotno pa na Hrvatskem in v Bosniji, kjer nemška manjšina, čeprav je bogata in uspeva, ne razpolaga s takim položajem kakor v Vojvodini, sploh ni več vprašanja, ali bo prišlo do preselitve ali ne, marveč samo kdaj in kako bo preselitev izvedena. Rešitev tega vprašanja se tiče pristojnih zunanjih ministrstev, bodo mogla rešiti mnogo gospodarskih zemljepisnih, pravnih in tehničnih vprašanj.

REŠEVANJE MORNARJEV S »KANADE«

LONDON, 6. nov. Reuter. Sinoči je neka ribiška ladja zadela na tri reševalne čolne danske ladje »Kanada«, ki se je potopila v soboto. Ribiči so sprejeli brodomolce na krov in jih izkrcali. Več ladij išče še ostale ponesrečence, ki plujejo po morju v dveh čolnih.

NOVI REŠENI MORNARJI

KJEVENHAVEN, 6. nov. Reuter. Pet nemških mornarjev s patrolne ladje, ki je zadela na mino blizu danske obale, so prenesli v bolnišnico v Voborgu, kjer so jim previli rane. Od tod so jih poslali v posebno koncentracijsko taborišče.

USTROJSTVO FRANCOŠKE VOJSKE

LONDON, 6. nov. Reuter. Informacijsko ministrstvo javlja, da je francoski generalni štab objavil nova pravila vojne službe. Udarnost poedinih čet je razvidna iz tega, da lahko izstrele v minuti 300 kg projektilov, ne računajoč puškino strelivo. Vsaka četa sestoji iz 160 do 180 ljudi, ima dva lahka topa in 12 lahkih strojnih pušk.

ŠVEDSKA KUPUJE AMERIŠKA LETALA

STOCKHOLM, 6. nov. Stefani. Švedska vlada se pogaja z USA o nakupu 250 vojnih letal raznih kategorij.

Mariborska vremenska napoved. Prevladovalo bo malo oblačno, obeta se stanovitejšje vreme. Včeraj je bila najvišja toplota 8, danes najnižja 3,7, opoldne pa 11,5. Padavin od včerajšnjega dežja je pado 45,4 milimetra.

Borza, Curih, 6. novembra. Devize: Paris 10.0250, London 17.69, New York 446, Bruselj 74.25, Milan 22.50, Amsterdam 236.75, Berlin 178.50, Stockholm 106.25, Oslo 101.30, Kopenhagen 86.10, Buenos-Aires 105.35.

Novice

Nevzdržno stanje važne obmejne ceste

že večkrat smo v »Večerniku« poročali o slabih cestah ob naši severni meji, uredniki razne vzroke in pozivali merodajne činitele, da temu vprašanju posvetijo več pažnje. Vse to prizadevanje opozorila in navajanja posledic je rodilo malo ali lahko rečemo nobenega rezultata v smislu, da bi se ukrenilo res kaj za mariborskega okraja skozi prvi klanec, ki vodi skozi Nasovo, neprehodna. Cestna površina tega dela ceste je močno razdrapano in jo pokriva neznozna gosta brozga, v katero se pogreza vozilo do osi ali popotnik skoroda do kolen. Številne kotanje so zlasti sedaj ob deževnem času polne vode. Obcestni jarki so skrajno slabo očiščeni in izravnani, da se voda ne odteka in se razliva čez cestno površino. Vsakdo, ki ima priliko potovati po tej cesti, se upravičeno zgraža nad tem stanjem in zlasti nad onimi, ki za to nosijo odgovornost, da ne poskrbe toliko, da bi ceste zadostno vzdrževali.

Apeliramo v prvi vrsti na okrajni cestni odbor ljutomerski, da z ozirom na navedeno stanje stori potrebne korake pri banovini za podelitev potrebne podpore, da se omenjena cesta temeljito preuredi v stanje, ki bo odgovarjalo potrebam velikega prometa, ki sedaj ovirano steka po omenjeni cesti. Preureditev omenjene ceste je tembolj potrebna že iz narodno-obrambnega interesa.

se omenjena cesta temeljito preuredi v stanje, ki bo odgovarjalo potrebam velikega prometa, ki sedaj ovirano steka po omenjeni cesti. Preureditev omenjene ceste je tembolj potrebna že iz narodno-obrambnega interesa.

Izseljevanje ustavljeno

Notranje ministristvo je izdalo uredbo, da se začno ustavi vsako izseljevanje iz države. Zabranjen je tudi povratek onim osebam, ki so prišle na odmor ali na obisk svoje družine. Zato se začasno ne bodo nikomur izdajali potni listi niti vizumi za izseljevanje ali vrnitev v inozemstvo, tudi ne osebam, ki so iz tujine dopotovale na krajše bivanje v našo državo.

Povečana zaposlenost

Štatištika Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu kaže, da je bila zaposlenost v avgustu zelo povoljna, ker se še niso poznale posledice sedanjega mednarodnega položaja. Takrat je bilo v vsej državi zavarovanih 746.852 delavcev. V primeri z julijem se je pokazal napredek za 21.019 zavarovancev, v primeri z lamskim avgustom pa za 10.898. Porast zaposlenosti se je pokazal v kemični in tekstilni industriji, pri gradbi železnic, cest in vodovodov. Zaposlenost pa se je zmanjšala v tobačni industriji in pri denarnih zavodih. Povprečna zavarovana mezda je znašala 24.66 din, skupna mesečna zavarovana mezda pa 473.42 milij, din.

c Veliko pomanjkanje najprimitivnejših ljudskih potrebščin je nastalo v Celju. Fižola ni dobili nikjer, krompirja je malo in se prodaja od 125-150 din za kilogram. Zeljnih glav je bilo druga leta v tem času dovolj, letos še niso pripeljali ničesar.

c Precej gob jurčkov in drugih je na trgu. Mali krožnik jurčkov se prodaja po 5 din, navadne gobe pa so cenejše.

c Stanovanjsko poslopje za oženjene oficirje celjske garnizije namerava zgraditi večjaška uprava.

c Brez učitelja je že ves čas letošnjega šolskega leta šola v Mariji Reki nad St. Pavlom pri Preboldu. Otroci so že dva meseca brez pouka. Prebivalstvo je nejevoljno in prosi nadrejeno šolsko oblast za odpomoč.

c Odlikovan je bil s srebrno kolajno za vestno službovanje upokojeni komandir celjske orožniške postaje g. Franc Jurč.

c Apotekarski državni strokovni izpit za magistra farmacije je položila gđ. Milica Vranjekova iz Celja.

c Nesreča na železnici. 79 letna proužitkarica Marija Hočevarjeva iz Podgorja pri Smartnem ob Paki se je v soboto zjutraj vračala iz trgovine čez žel. prelaz pri Smartnem. V tem je privozil iz Celja vlak in je lokomotiva starko odbila. Pri tem je dobila težke poškodbe po glavi in rokah. Z istim vlakom so jo prepeljali v Celje in jo oddali v bolnišnico.

c Vol je sunil z rogom v soboto v Brodeh pri Vranskem 57 letno dnarico Marijo Goričarjevo v trebuh in jo težko pokodoval. Prepeljali so jo v bolnišnico v Celje.

c Usoden padec. V svojem stanovanju Cesta na grad, je padla 53 letna žena uradnika Rozalija Cepinova in si zlomila desno nogo.

iz Slovenskih goric

Po nekaterih krajih severnega dela Slovenskih goric se v vedno večjem obsegu pojavlja davica in to zlasti med šolsko mladino. Zdravniki so ugotovili več slučajev in odrejena je zapora teh stanovanj, ker je bolezen nalezljiva.

Viničarji se sele. Nastopil je zopet čas preseljevanja viničarskih družin, ki odhajajo iz različnih razlogov od svojih dosedanjih gospodarjev v službo drugim.

Velike jesenske povodnji

letošnja jesen je zelo deževna. Zadnje dni kar ni prenehalo deževati. Zemlja se je kmalu napila moče in potoki ter reke so začeli naraščati. Ponekod je voda celo prestopilo bregove, vendar na narasli potoki niso nikjer napravili kakšne večje škode. Drava se je zelo narasla Sava in Ljubljanica. Mokro tla škoduje pač največ zelju, ki ga je treba precej zunaj.

V mariborski okolici je vsa Pesniška dolina pod vodo. Vendar pa škode vode niso napravile nobene, ker je že pridelek pospravljen.

Poljčane, 6. novembra.

Pred tednom smo poročali o povodnji v Dravinjski dolini in včeraj smo se zopet znašli v vodi. Pomoči od sobote na nedeljo je močno deževalo in zjutraj še navsezgodaj so že začele vode močno naraščati. Tokrat so vode še siloviteje drle iz svojih strug, kakor pretekli teden. Najprej je narasla Brežnica s pritoki, ki je preplavila travnike in njive v vsej njeni dolžini. Nevarno je že v dopoldanskih urah tudi naraščala Dravinja, ki je opoldne tudi prestopila bregove in spreminila dolino v jezero.

o Tujski promet Rogaške Slatine je bil letošnje sezone nekoliko slabši kakor lani. Zdravilišče je obiskalo od maja do oktobra 7.849 gostov, od tega 1.060 iz tujine. Tujih gostov je bilo letos znatno manj, dvignilo pa se je število naših letoviščarjev.

o Pijana mati ubila svojega otroka. V Selnici pri Crnem vrhu je posestnica Frančiška Okornova pijana od žganja menda namenoma padla na zibelko svojega 13 mesečnega sinčka in tiščala s komolcem otroka na prsa. Nato ga je pijanka vzela v roke in dete je padlo na tla ter se ubilo. Okornova je priznala, da je imela namen ubiti svojega sinčka in da se je zaradi tega tudi napila žganja.

Celje

c Opereta »Navihanka« na celjskem odru. V petek, 10. 11. m., ob 20. uprizorijo člani mariborskega Narodnega gledališča tridejansko opereto češkega skladatelja Jare Beneša »Navihanka« v režiji g. Harastoviča. Predstava je za abonama. Neabonanti dobijo vstopnice v Slomškovi tiskovni zadrugi.

c Zamude brzovlaka, ki vozi iz Maribora skozi Celje ob 15., so zadnji teden dosegle zopet dnevno povprečno 40 do 60 minut. Nekaj tednov sem je bil red, sedaj pa smo prišli zopet v stare nevspečnosti.

c Velik naliiv smo imeli nad Celjem v noči na nedeljo, pa tudi včeraj je skoro ves dan deževalo. Savinja, Voglajna in pritoki so močno narasli in ponekod v okolici poplavlili polja in travnike.

c Umrla je v Straži pri Sv. Lovrencu pod Prožnim posestnikova vdova Neža Kroljčeva.

c Požar. Te dni je nastal v skladišču tovarne »Zavora« v Rečici pri Laškem ogenj, ki je uničil celo skladišče. Škode je okrog 15.000 din in je delno krita z zavarovalnino. Ogenj je nastal najbrž vsled neprevidnosti.

c Draginja se je pričela zadnji čas pojavljati v Celju posebno v manufakturni, špecerijski in galanterijski stroki. Imamo zakon o pobijanju draginje, ki daje možnost, da oblasti preprečijo neupravičeno špekulacijo in verižništvo.

Zborovanje Zveze kulturnih društev

Včeraj je bil občni zbor Zveze kulturnih društev v Ljubljani, ki ga je vodil predsednik g. ravnatelj Jeran. Mariborsko ZKD je zastopal tajnik g. Franjo Goleš. Vsa poročila so pokazala resno delo na kulturnem področju in uspehe tega udejstvovanja. V članjenih 387 kulturnih društev Ljubljanska ZKD bo v bodoče prosvetno delo glede na naraslo državljansko vzgojo, izposredovanje mariborske in ljubljanske zveze, posvetila več pažnje posebnemu delu med kmetskimi in ljudstvom in v večji meri razvijala narodne, socialne in gospodarske razmere v svojem delokrogu.

Za predsednika je bil ponovno izvoljen g. Jeran.

OPOZORILO SEZONSKIM DELAVCEM

Zveza poljedelskih delavcev v Murški Soboti opozarja sezonske delavce v Nemčiji, da naj pošiljajo denar domov samo potom banke. Marke bodo lahko menjali po uradnem tečaju 14.30 din, denar pa, ki ga bodo pritihtapili, bo zgubil na veljavi, ker ni registriran. Na povratku naj delavci vzamejo s seboj samo 10 srebrnih mark, za ostali denar pa naj si kupijo, kar morejo prinesli s seboj v paketu, in sicer kollesa, pisalne stroje, obleko itd.

Ne pozabi naročnine!

USODEN PADEC S PODSTREŠJA V Pivoli pri Hočah je padla s podstrešja tamkajšnja 49 let stara posestnica Cecilija Krojejeva. Na nesrečo pa je stal spodaj v veži brzoparilnik. Krojejeva je priletela z vso silo nanj, si odbila prst ter si nevarno preparala stegno.

Krvav uboj pri Sv. Martinu

Ptuj, 6. novembra. Sinoči je padel pri Sv. Martinu pri Vurbergu kot žrtev noža 19letni trgovski pomočnik pri Kostanjsku Matija Pečar. Ta se je pravkar vračal iz gostilne Toplak, ko mu je prišel nasproti Kostanjskov pastir, 19letni Mirko Petek. Pečar

ga je nagovarjal, da se z njim vrne h gospodarju. Pričela sta se prepirati in ruvati. Med pretepom je Petek potegnil nož in z njim zabodel mladega trgovskega pomočnika, ki se je zgrudil in na mestu izkrvavel. Ubijalec je neznan kam pobegnil.

Življenjski roman iz prekmurske vasi

Ta vaški roman med 20letno omoženo kmeticno Ano iz Male Polane ter eno leto starejšim sošedovim sinom Jožefom Magdičem se je odigral že pred leti. 1929 se je 16letna Ana poročila z Ignacom P., ki se je po poroki preselil iz Velike Polane na ženin dom. Mlada zakonca sta živeła skraja v lepi slogi in Ana je rodila Ignacu dva otroka. 1933 pa je odšel Ignac v Francijo na sezonsko delo. Kmalu pa je začel dobivati v Francijo pisma, da njegova žena ljubimka s sošedovim sinom Magdičem. Ana se je že pred svojo možitvijo razumela z Magdičem ter se nameravala celo z njim poročiti. Ta ljubezen, ki je s poroko prenehala, pa se je zdaj znova vnela. Ko je odšel njen mož na delo v Francijo, je začel prihajati delat na posestvo Aninih staršev Magdič. Prihike je bilo vsekakor več kakor dovolj.

vedno bolj prepričana, da ne moreta živeti drug brez drugega. Tako se je rodil med njima sklep, da morata moža spraviti s poti. Te svoje misli sta izmenjavala na sestankih, pisarila pa sta si o tem tudi po listkih, ki jih je prenašal neki pastirček. Preiskava ni mogla ugotoviti, kdo je prvi prišel na to misel, Oba, Ana in Magdič, pa sta bila tudi sama preveč neodločena, da bi mogla sama kaj takega izvesti.

Ko pa je zbolel Anin oče ter bil privezan nekaj tednov na posteljo, pa je Ana vzela iz omare očetov samokres ter odšla z opožjem na dom 18letnega Antona Vinčeca. Najprej mu je začela tožiti, kako je nesrečna v zakonu, kako ji ni več za živeti z možem, znenada pa ga je vprašala, če ne bi on spravlil s sveta njenega moža. Vinčec se je nasmehnil ter vzel vso reč za šalo. Takrat pa je Ana pokazala samokres ter mu ga izročila. Ko mu je še povedala, kje naj počaka moža, je odšla. Vinčec ni rekel ni-

česar, samokres pa je skrjal. Vinčec ni šel čakati Aninega moža, pač pa je zadevo zaupal nekemu Horvatu. Ta pa je hotel izsihtati od Ane pod pretnjo, da jo bo sicer izdal, da bi se mu vdala. Tega pa ona ni storila. Zadeva se je po vasi raznesla, in marsikdo se je ponorčeval iz Horvata. Fanta pa je to tako razjezilo, da je šel in vso zadevo prijavil. Ana je skraja vso zadevo tajila, ko so ji pa pokazali pisma, pa je priznala. Medtem se je že pomirila s svojim možem. Sodišče jo je obsodilo na 1 leto in 1 mesec zapora ter na izgubo častnih pravic na 3 leta. Obsojena je bila že pred dvema letoma ter je svojo kazn že odsedela. Magdiča pa so sodili šele te dni, ker je bil popreje v tujini. Mali kazenski senat okrožnega sodišča v Mariboru ga je obsodil na poldrugo leto težke ječe, ker je smatral, da je bil on oče nasnovanega načrta, ki bi naj spravlil s sveta Aninega moža.

Likvidacija centralnih fondov

V zvezi s hrvatskim sporazumom je bila likvidacija centralnih fondov, ki ne imajo več prvotnega pomena. Med likvidiranih objektov. Ta fond še ni pričel popravil. V njega naj bi se stekalo skozi 25 odst. od skupnih kaldrinskih fondov. Kot osnova glavnice pa bi bila vzeta iz kaldrin. fonda vsota 6 milijard din. Na vrsto pride še cela vrsta centralnih fondov, ki bodo likvidirani.

DOMAČEGA SLADKORJA

Naša sladkorna kampanja, ki bo dala letos okoli 11.000 vagonov domačega sladkorja. Letna uporaba sladkorja znaša v Jugoslaviji okoli 9000 vagonov in bo ostalo za rezervo še 1500 vagonov sladkorja. Ker bodo znižali ceno sladkorne pese od 20 na 15 din, se bo zvišala tudi produkcija sladkorja, tako da si bomo lahko ustvarili rezervo 3000 vagonov.

NOVE HIDROCENTRALE V DRŽAVI

Blizu Danilovgrada v Črni gori grade reki Zeti dve hidrocentrali. Ena bo imela 1300 ks električne energije, druga 80 ks. Centrali bosta oddajali vodno energijo v posebnim kanalom za namakanje polj. Hidrocentrali bodo krajji Podgorica, Daničevgrad, Nikšič, tako tudi bodoča železniška proga od Nikšiča do Podgorice.

Maribor

Vremenski pregled za priljubljeni vinotok

Pri nas je v mnogih krajih oktober najbolj priljubljen mesec, ker je tedaj trgatav grozdja v polnem jeku, a vino je marsikateremu vinogradniku glavni letni dohodek. Zaradi trgatve se ta mesec pri Slovencih imenuje tudi vinotok. Sledeči pregled pa nam nudi sliko vremena v minulem mesecu.

Najtoplejši dan je bil v Mariboru 18. oktober, ko se je živo srebro letos zadnjič dvignilo na 26,8 stopinj Celzija, najbolj mrzlo pa je bilo 31. oktobra zjutraj, ko je toplomer pokazal 1,8 stopinj pod ničlo. Vroč dan s toploto 25 stopinj in višje je bil samo eden. Mrzle dni, ko je živo srebro padlo pod ničlo, je toplomer pokazal 3. Povprečna mesečna toplota je znašala 9,4 stopnje, povprečna najvišja 13,4 in povprečna najnižja 5,2 stopinj Celzija.

Glede toplote je bil lanski oktober v toliko drugačen, ker je imel povprečno mesečno toploto nekoliko višjo, čeprav ni bilo nobenega dneva s 25 stopinjami ali več.

Deževalo je v preteklem mesecu 16 dni. Povprečno je padlo na posamezen deževen dan približno 7,9 milimetrov dežja ali okrog 4,1 mm na vsaki dan v mesecu. Skupna količina padavin je znašala 126,1 mm. Najbolj bogat padavinski dan je bil 28. oktober, ko se je izlilo v času od 14,15 do 14,25 23,4 mm vode. Naliv je spremljalo grmenje z bliskanjem in ponekod kot grah debela redka toča, ki ni napravila nobene škode.

Lanski oktober je bil glede padavin

mnogo siromašnejši, ker je bilo več kot polovico manj dežja in je bilo tudi deževnih dni polovico manj.

Povprečno je bil najvlažnejši dan 5. oktober s 96% vlage v zraku, ker je istega dne deževalo od zore s kratkim presledkom do pozne noči; najbolj suh je bil 24. oktober s 44% zračne vlažnosti. Povprečna mesečna vlažnost je znašala 89,8%, kar dokazuje da je bil pretekli mesec vlažnejši od septembra, ki je bil tudi precej vlažnejši.

Najvišji zračni pritisk je bil v oktobru 742,0 milimetrov, najnižji 724,1 mm, povprečni mesečni pritisk pa je znašal 734,5 mm. Lanski oktober je imel višji zračni tlak, kar je bil vzrok, da je bilo vreme v splošnem lepše.

Pretekli mesec je bil samo eden pretežno jasen dan, zelo oblačnih je bilo 20

dni, ostali dnevi so bili le deloma oblačni, med temi je bilo tudi precejšnje število meglenih dni, kar daje oktobru pravi jesenski izgled.

Čeprav je bil ves oktober zelo oblačen, se je vendar pokazalo še največ sonca v prvi tretjini meseca, druga tretjina je bila najbolj suha, zadnja tretjina meseca pa je bila najbolj mokra in z oblaki zastrta.

Povprečna mesečna oblačnost je znašala 8,3 z oblaki pokritega neba iz česar je razvidno, da je bil oktober res zelo oblačen mesec v letu.

Glede vetrovnosti omenjamo, da je pihal precej močan veter 14, 16, 19 in 29. oktobra, popolnoma brezvetrovnih ali tihih je bilo 6 dni, ves ostali čas pa so pihali le slabi vetrovi.

Volitev zadružnih delegatov v Studencih

Včeraj dne 5. novembra so bile na predlog zadružnikov IV. volivne edince pohovne volitve delegatov za Nab. zadrugo drž. uslužbencev v Mariboru. Kakor znano, so bile redne volitve delegatov v vseh volivnih edinicah šele pomladi lanskega leta. Na zahtevo ene četrtine volivcev se morajo po pravilih izvršiti ponovne volitve v dotični edinci vsak čas.

Lani sta nastopili v IV. vol. edinci dve skupini in sicer listi zadrugarjev C. Hočevarja in Fr. Plevanča. Prva je dobila takrat 112 glasov in 4 delegate, druga pa

240 glasov in 8 delegatov. Tokrat je bilo pa po številu volivcev voliti 13 delegatov. Tudi tokrat sta nastopili isti dve listi z istima nosilcema ter je bil izid volitev včeraj sledeči: oddanih je bilo 382 veljavnih glasov. Lista Cirila Hočevarja je odbila 170 glasov in 6 delegatov, lista Fr. Plevanča pa 212 glasov in 7 delegatov. Napram zadnjim volitvam je torej lista C. Hočevarja napredovala za 58 glasov ter pridobila 2 delegata, lista Fr. Plevanča pa je nazadovala za 28 glasov ter izgubila enega delegata.

Izboljšanje obrti samo navidezno

Oktober se je stanje obrti v Mariboru vsaj navidezno popravilo, dejansko pa je položaj našega obrtništva še vedno enako slab. Pretekli mesec je mestni obrtni referent izdal 15 novih obrtnih listov, »brisal pa je 7 obrtnih pravic. — Na novo so dobili obrt naslednji prosilci: Zmazek Ivana, branjarja, Rotovski trg 4, Črešner Ana, trg. z meš. blagom na drobno, Meljska c. 9, Kvitko Antreij, avtoizvošček z 1 avtomobilom, Jerovškova ul. 34, Vračko Friderik, trg. z meš. blagom na drobno, Aleksandrova c. 1, Zupančič Ludvik, krojač moških oblik, Barvarska ul. 3, Fiftol Karol, trg. z radijskimi aparati in sestavnimi deli na drobno, Slovenska ul. 6, Schell Josip, izdelovanje zaponk na zadrgo, Cvetlična ul. 18, Tvrđka »Lama« modna in konfekcijska trgovina, d. z o. z., trg. z modnim, konfekcijskim, tekstilnim in galanterijskim blagom na drobno in debelo, Jurčičeva ul. 4, Kirbiš Anton, branjarja, Kneza Koclja ul. 7, Oreški Josip, avtoizvošček z 1 avtomobilom, Gosposka ul. 10, Vrečko Adela, modistinja, Slomškova

trg 6, Tscheligi Franc, gostilna, Koroška c. 4, Dermastja Ivanka, gostilna, Aleksandrova c. 18, Kapitanovič Ivan, gostilna, Meljska c. 18, Murks Herman, gostilna, Koroška c. 79. — Črtane so bile naslednje obrtne pravice: Jančer Maks, restavracija, Gosposka ul. 30, Erbus Franc, trg. z mešanim blagom na drobno, Betnavska c. 31, Kapitanovič Jakob, gostilna, Meljska c. 18, Fuchs Franc, avtoizvošček z 1 avtomobilom, Loška ul. 2, Antonijevič Bogoje, hlebar, Vojašniška ul. 10, Antonijevič Bogoje, pek in kruhar, Vojašniška ul. 10, Csaszar Marija, šivilja, Ob železnici 4.

VAMPIR V KOŠAKIH

V Košakah je že dalje časa vznemirjal žene in dekleta mlajši moški, ki pa se je spretno izogibal vsaki nevarnosti. Košaki vampir je bil tudi zelo nasilen. Orožniki so napeli vse sile, da ga izsledijo, kar se jim je tudi posrečilo. Prijeli so Franca S., ki se bo zaradi napadov na ženske moral zagovarjati pred sodiščem.

Tatvine v delavnicah drž. železnic

Pred malim kazenskim senatom mariborskega sodišča se je moral zagovarjati 40-letni ličar Tomaž Filipič, zaposlen v delavnicah državnih železnic in stanujoč v Studencih. Obtožnica ga je dolžila, da je v dobi dobrih dveh let odnesel iz železniških delavnic najmanj 29,91 metra platnenih in z gumo zalitih jermenov. Vrednost teh jermenov je znašala 3863 din.

Filipiču mogoče še dolgo ne bi prišli na sled, če ga ne bi docela slučajno zalotila ormoška orožniška patrolja v trenutku, ko je prodajal jermene posestniku Francu Šadlu v Grabah pri Ljutomeru. Orožniki so nato poizvedovali naprej ter ugotovili, da je Filipič prodal jermene tudi drugim posestnikom in mlinarjem po ormoški in ljutomerski okolici, kamor je čestokrat prihajal. Filipič je tatvino od vsega začetka zanikal, v kolikor pa so mu dokazali tatvino jermenov, pa je trdil, da jih je kupil od nekega nabiralca starega železa, jih plačal ter šele pozneje opazil, da so last državnih železnic. Izgovarjal se je celo na pokojnega izvoščaka Mandla, ki je tragično končal na Ptujski cesti. On seveda ne more več pričati.

Filipič je bil obsojen zaradi prikrivanja ukradenih stvari na 4 mesece zapora

in na 600 din denarne kazni, pogojno za dobo 3 let.

STRAZNIKI PREPREČILI KRVO-PRELITJE

Pred neko gostilno v Frankopanovi ulici se je v noči na nedeljo razvil pretep, katerega se je udeležilo 25 ljudi. Silno vpitje se je razlegalo v noč. Prihitel je stražnik, ki je uvidel, da mu bo potrebna pomoč. Zato je poklical še več svojih tovarišev. S pendreki so komaj ukrotili pobesnele pretepače, ki so se obdelovali s pestmi in dežniki. Glavna krivca so zaprli.

RAZBOJNIK HACE V OKOLICI MARIBORA?

Poročali smo že o razbojniških podvigih nevarnega roparja Antona Hacea, ki je dalje časa strašil po Gorenjskem. Nedavno se je preselil v okolico Ptujja, kjer je zagrešil več drznih vlomov. Ker pa so Hacetu tudi tam postala tla prevročna, se je preselil v Maribor. Pred dnevi je bilo vlomljeno v stanovanje Leopolda Lorbeke v Novi vasi pri Mariboru in vse kaže, da je bil na delu zloglasni Haca. Oblasti ga mrzlično zasledujejo. Razbojnik Haca je močno oborožen.

m Odlikovan je bil z redom sv. Save V. stopnje višji poštni kontrolor Franc Urbič iz Maribora. Odlikovanec je bil dodeljen radijski postaji v kraljevem dvorcu na Dedinju.

m S sodišča. Upokojen je Mihael Visočnik, višji pisarniški oficijal pri okrajnem sodišču v Mariboru.

m Lep gnotni in moralni uspeh je beležila včerajšnja tombola naše Glasbene Matice, ki se je vršila v veliki dvorani Sokolskega doma. Tombola je bila dobro obiskana.

m Maistrovi borci so imeli včeraj v frančiškanski cerkvi zadušnico za padlimi junaki, ki so se udeležili bojov za osvoboditev severne meje.

m V počastitev spomina pokojne ge. Minke dr. Sorlijeve sta darovala nolar Jakob Kogej 1000 in učitelj Drago Cibic 100 din akcijskemu odboru za pomoč primorskim rojakom. Srčna hvala!

m 56 krat je daroval svojo kri za bližnjega Jakob Lovrec od Sv. Lovrenca v Slovgoricah. Mož je sedaj popolnoma obubožal.

m S škevnja je padel 9letni viničarjev sin Ivan Gerlič iz Košakov in si zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico.

m Zaradi slabosti se je v Vetrinjski ulici zgrudil 81letni občinski revež Jakob Pogelšak iz Studencev in se poškodoval na glavi.

m Napad na trgovskega potnika. Pred šolo v Studencih je neki neznan moški napadel s kolom 51letnega provizoričnega trgovskega potnika Jožefa Ritonjo iz Studencev. Ritonja je dobil precej težko poškodbo ter se zdravi v bolnišnici.

m Po kavarnah kradejo plašče. Včeraj sta prijavila trgovski potnik Valter Pihernik in Gerhard Haseman, da jima je nekdo iz kavarne ukradel zimski suknji vredni 1500 in 2000 din. Suknjo je nekdo ukradel mesarskemu pomočniku Francu Uemanu iz neke gostilne na Aleksandrovi cesti.

Pogumen pomožni policist

Zgodbica iz naših dni.

Prizorišče je neko mesto, kjer imajo ta dan vaje za obrambo proti letalskim napadom. Pred neko šolo. Gospod ravnatelj sam inspicira, če je vse v redu. Če je vse na svojem mestu. Če so v vseh nadstropjih vreče s peskom, posode z vodo, pri roki sekira, žaga itd. Z zadovoljstvom ugotovi: Vse je v redu, vse na mestu.

Nato se poda še na ogled zunanje fronte prostranega šolskega poslopja. Dostojanstveno stopa njegova strogost po širokih stopnicah navzdol in proti glavnemu izhodu. Tu stoji šolski sluga, strumno udari s peto ob peto: »Gospod ravnatelj, pokorno javljam, vse je pripravljeno! Mihošten pokimček, in gospod ravnatelj stopi ven pred šolo.

Tam pa opazi njegovo oko enega najmlajših iz te šole. Frkovca. V skavt-

Odsedela kazen in v jetnišniški pisarni umila

V soboto je odsedela v zaporih mariborskega okrožnega sodišča svojo 50letna ciganka Marija Millerjeva iz Zaprta je bila zaradi tatvine. Že v jetnišnici je prišla precej bolna. In na tuberkulozi, v zaporih pa se je stanje še poslabšalo. V soboto so jo rali prenesti v jetnišniško pisarno, sarni je sedla ciganka na klopi in nila. Svobode ni več dočakala.

m Žepar na trgu. Na trgu v Srebrni erjevi ulici je neznan žepar izmakal sebnici Uršuli Potočnikovi denarnico din.

m Tatvina psa. Inženirjeva soproga ka Milkaužičeva iz Vrazove ulice javila policiji, da ji je nekdo ukradel skega psa irskega sedarja, ki slisi na Taps.

* »VIR SREČE« »PUTNIK« glavna tura naše Tujskoprometne zveze vabi tudi Vas na udeležbo pri izrežbanju, ki bo že 10. novembra. Še v veliki izbiri na razpolago!

* V prihodnjih dneh bo naša tuberkulozna liga pričela s pobiranjem narine za leto 1940. Ob tej priliki mo na naše človekoljube, da ne čajo društvenega inkasanta, ki s dnevi javil pri dosedanjih članih drugod. Pozav naše agilne. Proti lozne lige je tembolj upravičen, naša humanitarna društva baš v težkih časih nebroj novih nalog javnost se opozarja na to, da članarine ni identično s tako zvan. sko akcijo. Pobiranje članarine vsako leto samo enkrat.

m Nočna lekarniška služba. Od vključno 10. t. m.: Lekarna pri sv. Glavni trg 20, tel. 20-05; Magdalena karna, Kralja Petra trg 3, tel. 20-25.

Kino

* Kino Esplanade. Danes zadnje fonija življenja z Zahar Leander. izborna veseloigra »Baronica in slava«.

* Grajski kino. Samo še do srede »Marionete«, Beniamino Gigli de: »Prebrisana tašca«.

* Kino Union. Do vključno torbarni potepuhi, sijajna komedija in zabava. Warner Baxter, Peter

Mariborsko gledališče

Ponedeljek, 6. novembra: Zaprta. Torek, 7. novembra, ob 20: »Narvina Red A.

Sreda: 8.: Zaprta. Četrtek, 9. ob 20.: Plesni večer Litvinova. Izven.

Petek, 10.: Zaprta. (Gostovanje) Prihodnja dramska premiera (v Skrbinski režiji) b ov kralj. Shawova igra je imela pod naslovom zabogatiš tudi v Ljubljani uspeh. V zanimivi vlogi hčere junaka debutira gđc. Vlasta Serma Celja — Mariborčanom že znana Spak v igri na prostem »Sen kresne

Radio

Torek, 7. novembra

Ljubljana: 7. Jutranji pozdrav, 7.15 šče; 11. Solska ura (Naše rudno bogastvo); 12. Plošče; 13.02 Opoldanski koncert; 13. Plesna glasba; 14.00 Stari gradovi; 19.50 Deset minut zabave; Plošče (Cajkovski); 20.20 Finžgar. Ančka — povest; 22.15 RO. 17.15 Koncert RO; 21.15 Lahka glasba; Beograd: 6.45 Jutranja oddaja; 18.00 poldanski simfonični koncert; filharmonije; 22.10 Plesna glasba. 5.45 Jutranja oddaja; 11. Popularni cert; 20.30 Ruske romance; — Rim; Lahka in plesna glasba. — Rim; ckova opera »Orfej in Euridika«; dimpešta; 19.30 Verdijeva opera »Don los«; — London National: 21.30 BBC koncert. — MHan: 21. Prensni ničnega koncerta. — Bruselj: 20.30 fonični koncert. — Ankara: 18.00 turški mojstri.

Pogumen pomožni policist

Zgodbica iz naših dni.

Prizorišče je neko mesto, kjer imajo ta dan vaje za obrambo proti letalskim napadom. Pred neko šolo. Gospod ravnatelj sam inspicira, če je vse v redu. Če je vse na svojem mestu. Če so v vseh nadstropjih vreče s peskom, posode z vodo, pri roki sekira, žaga itd. Z zadovoljstvom ugotovi: Vse je v redu, vse na mestu.

Nato se poda še na ogled zunanje fronte prostranega šolskega poslopja. Dostojanstveno stopa njegova strogost po širokih stopnicah navzdol in proti glavnemu izhodu. Tu stoji šolski sluga, strumno udari s peto ob peto: »Gospod ravnatelj, pokorno javljam, vse je pripravljeno! Mihošten pokimček, in gospod ravnatelj stopi ven pred šolo.

Tam pa opazi njegovo oko enega najmlajših iz te šole. Frkovca. V skavt-

Zanimivosti

Kako je bila Italija okupirala Krf

energični Mussolinijevi ukrepi zaradi umora italijanskih častnikov l. 1923 na albansko-grški meji

Opoklic italijanskih čet z albanske meje ter sedanje pomirjenje med Italijo in Grčijo je tem pomembnejše, če ga gledamo z medsebojnim sovraštvom in nezvestosti, ko Grčija ni imela z Al-

se določeni mej. Anglež M. Kari v svoji diplomatski knjigi nanizal dogodke, ki v vsej luči prikazuje, kako naravno razmerje je vladalo po vojni med Evropa ob Jonskem morju.

1. 1923 je mešana mednarodna komisija angleških, francoskih in italijanskih častnikov

določala Albaniji meje.

Proti koncu avgusta je komisija že dokončala delo, ostala je odprta še razmejevanje na albansko-grški meji. Med vojno je bila Grčija posešla južni del Albanije in zahtevala poslednji helenizirati. V atenskem tisku so tiste dni pisali ostre članke, v katerih se je javnost zavzemala, da tega ozemlja Albaniji ne vrne.

S prihodom mednarodne komisije na albansko mejo. V prvem delu so bili albanski, v drugem italijanski, v tretjem grški častniki. Medtem ko je italijanski avto drvel dalje in se je grški avto ustavil na nekem klancu, so italijanski avto zasledili počili strelje na italijanski avto, v katerem so sedeli general Talini, drugi druga italijanska častnika, šofer in vojak.

Vsi Italijani so bili pobiti. Naslednjega dne je italijanski poslanik v Atenah izročil noto rimske vlade, ki zahtevala:

1. Uradno opravičilo atenske vlade v Rimu.

2. Prireditve svečane zadušnice na čast žrtvam v Atenah, katere se mora udeležiti celokupna grška vlada.

3. Vsa grška vojna mornarica mora odpluti v Faleron in izkazati tam čast italijanski zastavi. Italijansko ladjevoje bo vrnilo častni pozdrav zvečer.

4. Podrobna preiskava na kraju zločina v prisotnosti italijanskega vojaškega atašeya.

5. Preiskava mora biti končana v petih dneh.

6. Osebe, za katere bo dognano, da so vmešane v atentat, morajo biti obsojene na smrt, grška vlada pa mora plačati 50.000.000 lir odškodnine.

7. Izkazanje vseh vojaških časti mrtvim Italijanom.

Rok za odgovor je bil 24 ur. Grška vlada je ultimatum sprejela, odklonila pa vsako razpravo o točkah 4., 5. in 6. Obljubila je, da bo plačala pravično odškodnino svojcem ubitih. Končno je terjala arbitražno razsodišče Zveze narodov, ako se Italija ne zadovolji z njenim zadoščenjem.

V tistih dneh je bila vsa Italija brez razlike strankarskih nazorov zelo razburjena.

Dejstvo, da je bil general Talini obenem član Mednarodne komisije osebno veleposlaniške konference, je prisililo Poincaréja, da je svetoval Grkom, naj izvedejo preiskavo, končno razsodbo pa prepuste veleposlaniški konferenci.

Italija se je posledaj čutila močno. Medtem ko so se posvetovanja med Rimom in Atenami nadaljevala, je 31. avgusta odplula italijanska vojna mornarica v grške vode. Pozvala je guvernerja Kria, naj mesto izroči italijanskemu admiralu in da naj na trdnjavi izvesi belo zastavo v znak predaje. Ker Grki niso odgovorili, so Italijani streljali z granatami na trdnjavo. Grki so hitro izvesili belo zastavo, pri bombardiranju je našlo smrt 15 grških beguncev iz Male Azije, ki so bili nastanjeni v gradu.

Po Mussolinijevem ukazu so Italijani zasedli Krf.

Diplomacija Evrope se je zaradi tega razburjala. Grčija se je obrnila na Zvezo narodov, Mussolini je pa na vladni seji 3. septembra očital Angležem, da so ne-

objektivni, ker protestirajo proti zasedbi Krf. Po vseh evropskih listih se je vlekla polemika o narodni suverenosti in njenih kršitvah, za zeleno mizo v Ženevi so imeli mnogo opravka.

Veleposlaniška konferenca je poslala Grčiji noto, v kateri je naročila, naj se Grčija opraviči vsem članom mednarodne razmejitvene komisije. Grška mornarica naj pozdravi francosko, angleško in italijansko zastavo. Posebna komisija zastopnikov Anglije, Francije, Italije in Japonske bo izvedla preiskavo in donesla sankcije. Grška vlada izplača Italiji odškodnino, ki jo bo določilo razsodišče v Haagu.

položila pa naj kavcijo 50 milijonov lir.

Še istega dne, ko je bila nota izročena v Atenah, je šla mednarodna komisija na delo. Italijanski listi so pisali o pripravljenosti Mussolinija, da evakuira Krf, če se zadovolji omenjeni noti. Ker se na grški krogi niso kazali pripravljene popustiti, je veleposlaniška konferenca poslala v Atene 13. septembra 1923 novo noto in zahtevala takojšnje izplačilo odškodnine. Mussolini je medtem ukazal izprazniti Krf, ko je pa Grčija le oklevajala, so se ladje znova vrnile. Zdaj šele je

atenska vlada izročila Rimu 50 milijonov lir

in afera je bila poravnana. Grki pa še dolgo potem niso mogli pozabiti zasedbe Krf, toda čas celi vse rane in med obema državama vlada danes v novih zunanjepolitičnih prilikah pristrčno razmerje.

Oboroženo spremstvo parnikov

Dne 26. septembra je Velika Britanija uvedla spremstvo na trgovinskih parnikih. Dejanje spominja na 14. stoletje, ko je naraščajoča pomorska sila Angležev prisilila Francijo, Holandsko, Španijo in Dansko, da so svoje parnike zavarovale z oboroženim spremstvom. Nemčija je imela oborožena parnika »Cesarja Leopolda« in »Grb Hamburga«, ki sta bila pod poveljstvom admirala Karpfangerja najvažnejši ladji te vrste v hanzeatski dobi.

V aprilu 1917, ko je Anglija izgubila v enem samem mesecu 852.000 ton ladjevja,

ki so ga podmirirale nemške podmornice, so vpeljali oboroženo spremstvo, tako zване konvoje. Takšno spremstvo je tvorilo večasih 30 ladij, ki so plule v štiri do šest linijah. Bile so to križarke, rušilci, lovci na podmornice in letala. V določenih krajih je oboroženo spremstvo manevriralo v cik-cak črti. Pa tudi zaradi počasnih parnikov so morale vojne edince pluti v zavojih, da jih niso prehitvale. Na ta način so dosegli, da je 40 do 50% parnikov ostalo nepoškodovanih.

POGONSKA SREDSTVA FRANCIJE

Francija je porabila v zadnjih letih blizu 7 milijonov ton pogonskega materiala, med tem je bilo 2,5 milijona ton bencina. Domača proizvodnja je dosegla komaj 6% potreb. Petrolejski vreleci dajejo le 70.000 ton, nova petrolejska polja pri Saint Gaudensu še niso produktivna. Pridobivanje sintetičnega goriva iz premoga, ki je v Nemčiji zelo razširjeno, se v Franciji šele uvaja. Dostaj je producirala Francija 50.000 ton sintetičnega goriva. Lani so poslali velike količine žita v predelavo špirita. Blizu 95% svojih pogonskih potrebščin morajo Francozi uvažati preko morja.

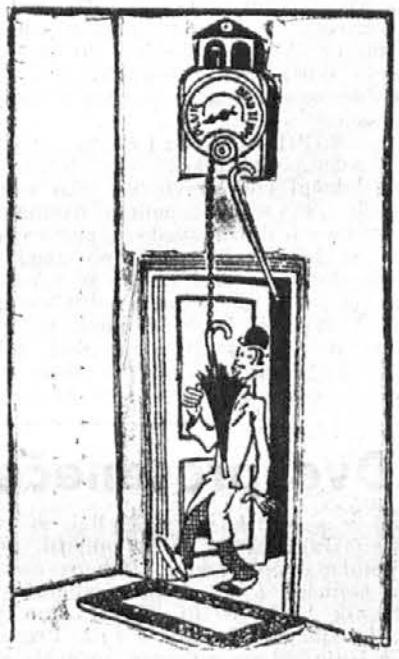
OSEL IN ALKOHOL

Strastni borec proti alkoholu je nekoč predaval o škodljivosti te pijače. Da bi ljudem čimbolj prikazal učinek škodljivega alkohola na organizem, je segel po nazorni primerjavi in dejal:

- Vzemite osla in ga postavite med dve posodi, v kateri je na eni strani voda, v drugi pa alkohol. H kateri posodi bo šel osel, da se napije?
- K posodi z vodo! odgovori nekdo iz občinstva.
- Pa zakaj?
- Zato, ker je — osel, se odreže isti glas...

MED NEBOM IN ZEMLJO

Zakon je podoben potovanju z letalom. Odletimo, vzpenjamo se, dvigamo se k nebu pod oblake, ali nekega dne — krah, in spuščamo se brez padala...

Iz dnevnika iznajditeljev: Res praktičen barometer za naše dni...

Rešitev križanke:

Vodoravno: Miramare, Azov, taka, Ai, Ub, letak, Zeta, oda, Ala, Ela, Laba, umijat, me, Idaho, lice, al (aluminij), vaza, uta.
Navpično: Matuzaleem, Izabela, Ela, rok, tabu, iz, Avala, Anica, ide, Anatolija, Lada, ahat, Erika, štola.

MARI SKALAN: RAMAS IN JORA

ROMAN ZADNJIH LJUDI NA ZEMLJI 3

»Zdravnik, zgodovinar in inženir so si vsi vrsti ogledali prizor v teleskopu. Kateri v vsemirju jih je navdala z grozno. Bili so blede in prepadli. Gudur Nasik nadaljeval:

»V dvajsetem stoletju je ustavil nemški inženir in astronom Hörbiger novo kozmološko teorijo, ki jo je imenoval »teorija o ledenih svetovih«. Slonela je na trditvah: 1. da se pota nebesnih teles, 2. da je glavna snov vsega vesolja led. Priznani astronomi tiste in še naslednjih dob so se Hörbigerju smejali, ker je le malo, ki so sploh proučili njegove dokaze. Na podlagi svojih znanj je Hörbiger dokazoval, da so bili naši predniki, ko se je luna še samostojno vrtela okoli svoje osi in okoli sonca. Bila je to naša planeta sončnega sistema, ki je njena krožna pot hitreje krčila, kar je povzročilo, da se je približevala. Nazadnje se ji je približala, da jo je zemlja ujela v svoje območje in prisilila vrteti se okoli svoje osi. Tako je imelo človeštvo v rani zgodovinski dobi na nočnem nebu telo, ki mu

ni povzročalo nobenih drugih preglavic, kakor le plimo in oseko ter sanjavo pozicijo zaljubljenih pesnikov.»

»Nekje sem zasledil,« je pripomnil Multan Tanang, »da so pravili mesecu tedaj fantovsko sonce.»

»In da so ga opevali,« je dodal Ghasi Khan.

»Še prej celo po božje častili,« je zaključil astronom in nadaljeval: »Toda v poznejših tisočletjih so spoznali ne le astronomi, ampak celo najpreprostejši ljudje, da je Hörbiger zaslužil resnico. Mesec se je vedno bolj bližal zemlji, postajal je vedno večji, in tudi njegov vpliv na dogodke na našem starem planetu je vidno naraščal. S svojo silo je dvigal na morju vedno večje valove men, privlačeval ozračje s tečajev proti ravniku in s pospešenim kroženjem okoli zemlje povzročal neprestane morske in zračne viharje. Življenje na zemlji ni bilo več tako prijetno in idilično, kakor prej. Zaradi zbiranja vode in ozračja na ravniku so nastale v severnih in južnih krajih nove ledenice. Življenje ljudi se je moralo prilagodovati novim pogojem obstanka.

Mesec pa se je še dalje približeval zemlji, jo obletaval z neznansko naglico ter povzročal napetost, ki se je mogla končati samo s katastrofo.»

»In tedaj se je našel genialen človek...« je pripomnil Multan Tanang.

»Ime mu je bilo Rayani,« je dodal Ghasi Khan.

»Spoznal je,« je nadaljeval Gudur Nasik, »da se bliža čas, ko bo sprostitve napetosti med mesecem in zemljo uničila na našem planetu vse življenje. Na rešitev človeštva ni bilo mogoče misliti, pač pa na rešitev nekaj redkih izbrancev. Profesor Rayani se je lotil z nadčloveško genialnostjo in vztrajnostjo uredničenja svojega veličastnega načrta. Zgradil je 6000 metrov visoko na Dapsangu v Himalaji čudežno nasebino Rayanipur. V prostore, izklesane iz žive skale v notranjosti gore, je spravil vsa pomembnejša človeška dela: knjige vseh strok, stroje, instrumente, ogromne zaloge raznih kovin, surovin itd. Uredil je laboratorije, delavnice, elektrarne in vse naprave, ki bi utegnile biti potrebne zadnjim ljudem na zemlji.»

»Sodobniki so se mu pa smejali, kakor so se toliko stotisočletij prej zmedenemu inženirju Hörbigerju, je pripomnil Multan Tanang.

»Smejali in se iz njega norčevali, je pritržil astronom. Medtem pa ginili v viharjih, ki so vedno bolj grozotno divjali,

čez še obljudene dele zemlje. In nazadnje je napočil čas, ko je privlačna moč zemlje premagala odpor meseca. Rayani je zbral svoje izbrance in jih zaprl v himalajsko nasebino. Mesec, ki je bil že ves podoben jajcu, se je naenkrat razletel. Deli njegove gmote so pričeli krožiti v peklenški naglici okoli zemlje in polagoma padati nanjo. In pokazalo se je, da je bila tudi druga Hörbigerjeva trditve resnična: snov meseca je bila po večini zmrznjena voda. Velikanski kosi ledu so v nekaj dneh uničili vse, kar je bilo na zemlji še živega. Samo nasebina v osrčju Dapsanga je ostala pred njimi varna. Za ledom se je razdrobilo na zemljo še mesečevo kovinsko jedro in nastala je grozna tišina. Ko so Rayani in njegovi prišli iz svojih skrivališč na površje, da si zgradijo zunanjo nasebino pod stekleno kupolo, ni bilo na vsej zemlji nobenega živega bitja več. Iz vesoljnega ledenega morja se je dvigalo le še nekaj vrhov najvišjih gora, ki so se spremenili v puste otoke. Med temi otoki je bil tudi Dapsang. Enako usodo enega izmed sodrskih nebesnih teles opazujete sedaj v teleskopu.»

»Kdo ve,« je zamišljeno dejal Multan Tanang, »če se ni morda tudi tam zatekel kak Rayani v podobno skrivališče in rešil pogube vsaj svoje najbližje?«

(Dajte jutri.)

Sport

Podzvezino nogometno prvenstvo

POMEMBNA ZMAGA ISSK MARIBORA V TEKMO NA GLAZIJI — BRATSTVO

Na jako težkih terenih se je včeraj odigravalo podzvezino nogometno prvenstvo. Včerajšnje tekme pomenijo istočasno tudi zaključek letošnjega dela tekmovanja. V mariborski skupini bo prezimil vrh tablice ČSK, ki si je v 7. tekmah nabral 12 točk ter mu naslov prvaka skoroda ne more več uiti. Maribor si je včeraj pridobil dragoceni 2 točki proti Gradjanskemu ter je ostal tako kot edini mariborski klub neporažen proti nevarnemu najmlajšemu klubu v okrožnem prvenstvu. Mura in Železničar sta počivala. Tablica bo preko zime sledeča:

ČSK	7	6	0	1	22:10	12
Železničar	6	3	1	2	7:7	7
Rapid	7	3	0	4	13:12	6
Maribor	7	3	0	4	12:13	6
Gradjanski	7	2	2	3	10:17	6
Mura	6	1	1	4	6:11	3

GRADJANSKI SK—ISSK MARIBOR 0:1 (0:0)

Maribor je včeraj v Čakovcu premagal Gradjanskega, sicer s tesnim rezultatom, vendar njegovi zmagi ni oporekati, ker je postavil na teren boljše in odločnejše enajstorice, ki se je zlasti znala prilagoditi jako razmočenemu terenu. Tudi domačinom se je nudilo nekaj prav lepih šans, vendar pa jih niso znali izkoristiti. Tekma je do odmora ostala neodločena, zmaga se je nagnila na stran gostov šele po trli borbi. Odločilni gol je v drugi polovici dosegel Miloš. Tekmo je sodil Celjan g. Veble.

ISSK Maribor je z včerajšnjo zmago zopet dobil stik s klubi „gornje hiše“. Trenutno je na 4. mestu, dočim sta Rapid in Gradjanski z istim številom točk, a boljšim, odnosno slabšim količnikom, na 3. in 5. mestu. Ako bo moštvo do pomladi prebolelo svojo očitno jesensko krizo, še ima vedno izgled, da se plasira v finalno tekmovanje.

RAPID—ČSK 3:4 (2:2)

Tudi včerajšnja mariborska tekma je bila za končni izid prvenstva jako važna, saj se je ČSK s priborjenima dvema točkama močno približal naslovu prvaka, dočim bi si bil Rapid prehodno zagotovil 2. mesto. Rapid je imel zmago že v rokah, vendar pa jo je na račun premlačne igre zaigral. Vzdržal je le do odmora, nato pa so se vedno bolj uveljavljali gosti, predvsem na račun večje izdržljivosti in borbenosti in odnesli končno pri večji od-

ČAKOVCU — POPLAVA JE PREKINILA JE PREHTELO MARSA —

ločnosti svojega napada zmago, čeprav je Rapid vodil v drugi polovici nekaj časa s 3:2. Pri jako težkem terenu tekma sicer ni nudila posebnega nogometnega sporta, je pa bila po svoje zanimiva, že zaradi številnih golov in vednega menjavanja vodstva.

Kot sodnik je fungiral Ljubljčan g. Lukežič.

Poplava prekinila tekmo na Glaziji

V celjskem okrožnem prvenstvu bi se bili morali včeraj odigrati dve prvenstveni tekmi prvega razreda. Ona v Trbovljah je prinesla končni rezultat brez igre, ker je SK Atletik prepustil Amaterju zmago brez borbe, tako da vodi trenutno zopet Amater na tablici, ako ne upoštevamo prekinjene tekme Celje — Hrastnik, kjer bo treba še počakati na odigranje nadaljevanja.

CELJE — HRASTNIK 1:0

Na močno razmočeni Glaziji se je malo po pol 16. uri pričela prvenstvena tekma Celje — Hrastnik, ki se je radi globokega blata pred vrati odigrala več ali manj po sredini igrišča. Celje je postavilo močno pomlajeno moštvo, ki je radi znatno večjega tehničnega znanja tudi na tem težkem terenu prevzelo vodstvo ter med mnogimi lepimi šansami izkoristilo le v 20. minuti eno po Stupici. Tudi Hrastnik je imel 100% šanso za izenačenje, toda zastreljal je pred praznimi vrati.

Komaj sta se moštvi prav ugreli, je bil tekme tudi že konec. V 29. minuti je nenadoma prestopil bregove potok Sušnica ter v jako kratkem času preplaval celo igrišče. Na nadaljevanje igre ni bilo misliti ter je ss. g. Kopic iz Maribora v 29. minuti igro prekinil.

BRATSTVO VODI PRED MARŠOM

V ljubljanski skupini je posebno važen izid včerajšnje tekme na Jesenicah. Bratstvo je premagalo Marsa ter se z boljšim količnikom usidralo pred njim na prvo mesto. V ostalih tekmah so zmagali favoriti. Rezultati:

Bratstvo — Mars 5:2 (4:0), Hermes — Reka 7:1 (6:0), Jadran — Svoboda 3:1 (1:0), Kranj — Disk 5:1 (3:1).

Z včerajšnjo nedeljo se je zaključilo za leto prvenstveno tekmovanje v podzvezi. Prihodnjo nedeljo se bo nadaljevala pokalna kon kurenca, nakar bodo le še v celjskem okrožju odigrane one prvenstvene tekme, ki so jih morali popreje preložiti iz raznih razlogov.

Dve presenečenji v zapadni ligi

Ligaši v slovensko-hrvatski ligi so včeraj razen Hajduka in Bačke odigrali prvo kolo pomladanskih tekem. Imenovana klubba sta namreč svojo tekmo odigrala že na praznik Vseh svetih. Kakor smo poročali, je zmagal Hajduk s 4:2. Preostale včerajšnje tekme so nam prinesle dve precejšnji presenečenji. Hašk je moral na svojih fleh prepustiti točko poštvovalnim Splitčanom za glavno iznenadenje pa je poskrbela varaždinska Slavija, ki je doma premagala Saška iz Sarajeva. Ostala dva rezultata odgovarjata pričakovanjem, Ljubljana je razmeroma visoko izgubila proti Gradjanskemu v Ljubljani. Vzdržala je le do odmora ter je po Erberju dosegla celo vodstvo, toda Gradjanski je tik pred odmorom izenačil ter v drugi polovici še izdatno povišal rezultat. Zagrebška Concordia je nastopila v Osijeku proti Slaviji ter se je vrnila tesno poražena.

Včerajšnji rezultati:
Ljubljana—Gradjanski 1:5 (1:1)
Hašk—Split 1:1 (1:1)
Slavija (V)—Sašk 2:1 (1:1)
Slavija (O)—Concordia 2:1 (2:1)
Ligaši bodo odigrali 26. t. m. še drugo pomladansko kolo, nakar bod onastopili zimski odmor. Do takrat bo imela prven-

stvena tablica sledeče lice:

Gradjanski	9	8	1	0	41:3	17
Hašk	10	6	2	2	23:17	14
Sašk	10	6	2	2	18:14	14
Hajduk	9	5	1	3	23:14	11
Concordia	10	4	1	5	21:21	9
Slavija (O)	9	3	3	3	19:25	9
Ljubljana	10	2	3	5	20:33	7
Split	9	2	2	5	8:19	6
Bačka	10	2	1	7	14:29	5
Slavija (V)	10	1	2	7	7:20	4

REZULTATI V VZHODNI LIGI

V vzhodni ligi se je včeraj odigralo 7. kolo jesenskih tekem, ki se je končalo brez posebnih presenečenj. V vseh tekmah so zmagali favoriti, malo nepričakovan je poraz Jedinstva doma. Tudi vrstni red na tablici je ostal v bistvu neizpremenjen, vodijo še vedno BSK, Jugoslavija ter Slavija (S). Rezultati:
Jugoslavija—Gradjanski (S) 4:1 (2:0)
Jedinstvo—Vojvodina 1:3 (1:0)
Zak—BSK 1:3 (1:2)
Bata—Bask 1:1 (0:1)
Slavija (S)—Zemun 2:0 (1:0)

REORGANIZACIJA V BOKSARSKEM SPORTU

V Zagrebu je bil izredni občni zbor Jugoslovanske boksarske zveze, ki je med drugim reševal tudi vprašanje reorganizacije našega boksarskega sporta. Stevilno so bili zastopani hrvatski klubi, prišli so tudi delegati slovenskih klubov iz Maribora, Ljubljane in Trbovelj, medtem ko Beograjčanov ni bilo. Ustanovljena je bila »Boksarska zveza kraljevine Jugoslavije« ter je bila načelno skienjena ustanovitev treh narodnih zvez. Za predsednika nove zveze je bil izvoljen dr. V. Dolničar. Med slučajnostmi je pozval delegat PSK iz Maribora g. Jazbinšek vse navzoče k složenemu delu ter izjavil, da je tudi med slovenskimi klubi že vse pripravljeno za ustanovitev samostojne zveze.

s. Juniorji Gradjanskega (Zagreb) so včeraj premagali juniorje Ljubljane v predigri k ligaški tekmi s 3:1 (2:1).

s. Drugorazredna prvenstvena tekma Dask — Retje v Trbovljah je bila preložena na 19. november po sporazumu klubov.

s. Plenarna seja JOO je bila v Zagrebu. Razpravljalo se je predvsem o V. zimskih olimpijskih igrah v Ga-Pa in o seji MOO, ki je predvidena za 1. 1941 v Beogradu. Dokončni sklepi niso bili sprejeti, ker o tem ne od-

loča samo JOO. Sklenjena je bila tudi razdelitev podpor posameznim zvezam v znesku 42.500 din, ki jih je dalo MTVN.

s. Proti sklepu p. o. HNZ, po katerem je bila razveljavljena ligaška tekma Slavija (O) — Split ste se pritožila oba prizadeta kluba. Kakor znano, so zmagali Osiječani z 1:0.

s. Hrvatska veslaška zveza je bila včeraj ustanovljena v Zagrebu, kjer bo ostal tudi njen sedež za enkrat za 3 leta. Prvi predsednik nove zveze je inž. Gjuro Stipetić.

s. Sofija — Berlin 2:4 (1:2). Reprerentanca Berlina je zaslužno premagala enajstorico bolgarske prestolnice.

s. Nogometno prvenstvo Rusije si je tretjič zaporedoma osvojil moskovski sportni klub »Spartak«.

K odvetniku je prišel kmet in se zagledal v zemljevid na steni.

— Gospod, kaj je pa to, tako lepo pisano? vpraša odvetnika.

— To je naša nova država Jugoslavije. Na tej karti so vsa mesta in vasit odgovori odvetnik.

— Za čogal Kaj je tu tudi moja vas? vpraša kmet.

— Sveda je! kaj bi pa rad?

— Zelel bi, da mi pozdraviš mojo Barbo in soseda Miho! se oddahne kmet...

Drobne novice

DVE ZRTVI PROMETNIH NESREČ

V Koških je včeraj neki avtomobilist povozil 42 letnega delavca Vinca Harta, ki je pri padcu dobil zelo hude poškodbe na glavi. Na Pobreški cesti je mlajši kolesar po nesrečnem naključju podrl 72 letnega mizarskega mojstra Andreja Bobeka. Starček ima poškodbe na obeh nogah. Poškodovanca so prepeljali v bolnišnico.

GARJE V OBMOČJU LJUBLJANSKE BOLNIŠNICE

Zadnje dni se zatekajo v ljubljansko bolnišnico kar cele družine po pomoč zaradi garij. Ljubljčanji že dolgo vrsto let ne pomnijo takšne epidemije najbolj zoprne in najbolj hitro nalezljive bolezni. Istočasno z garjami je v ljubljanski okolici in v mestu samem tudi škrlatinka zelo razvita. Vsak dan pripeljejo po več bolnikov na infekcijski oddelek bolnišnice.

ZA NOV OKVIRNI SREDNJESOLSKI ZAKON

V Beogradu je bila dvodnevna seja predsedništva Jugoslovanskega profsorskega društva, na katerem so razpravljali o društveni reorganizaciji, ker je predsednik dr. Danilo Medaković iz Zagreba zaradi ustanovitve banovine Hrvatske podal ostavko. Zastopniki naših profesorjev so se zavzemali za okvirni srednješolski zakon za vso državo in za zgraditev profsorskega doma v Beogradu.

LJUBLJANSKE BANKE V BEOGRADU

Tekom letošnjega leta je te dni že druga ljubljanska banka ustanovila svojo podružnico v Beogradu. Za ljubljansko kreditno banko ima sedaj podružnico v

prestolnici tudi Kreditni zavod za trgovino in industrijo. Zanimivo je, da ta denarni zavod nima mnogo podružnic. Svoje denar ima naložen večinoma v megalurgičnih podjetjih Slovenije.

CEZANJEVCI PRI LJUTOMERU

Včeraj je minulo 50 let, odkar je bil stopil kot učitelj gosp. Fran Zupančič službo v Cezanjevcih pri Ljutomeru. Mnogim ni bil samo učitelj, ampak ljubeči oče in svetovalec. G. učitelj imel svoj razred še v stari šoli, pozneje pa v privatnih hišah in malih sobah nad 100 učenci. Svoj učiteljski poklic izvrševal v zornosti in z nepopisnim seljem. Ustanovil je takoj pevski zbor, bralno ter gasilsko društvo. Občina mu je podelila tudi častno občinstvo, gasilsko društvo pa častno diplomo.

n Gospodarsko gibanje v Sloveniji. Zveza za TOI objavlja zanimivo statistiko o gospodarskem gibanju v Sloveniji. V tretjem četrtletju se je prijaviilo 179 trgovin, odjavilo pa 139. Obrtnih oblik je bilo v istem razdobju prijavljenih 10 odjavljenih pa 143. Skoraj enaka števila tudi pri gostinskih obratih, katerih novo prijavljenih 89, odjavljenih pa 93.

n Zaplenjen parnik se vrača. Iz terdama se vrača v domače vode naš parnik »Jurko Topič«, ki so ga angloameriške vojne ladje zaplenile takoj v začetku vojne pri gostinskih obratih, ker je bil naložen z bauksitom. V Angliji so parnik raztovorili in ga nato spustili.

n Starci se obesili zaradi nesrečne beznosti. V Hrvatskem Zagorju se je v Poljih 68 letni starček Ivan Biškup sicer v kleti zaradi nesrečne ljubljanske Stari Biškup se je do ušes zagledal v ljubezni ni vračala. To je starčka potrla, da je šel ter se obesil.

Spomnite se CMD

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina oglasne je din 8.—. Družbe, preklic, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskana beseda se računajo dvojnó. Ostani enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu. Oglasi se vpsolati v bismu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.400. Bismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znakma za 3 din.

Razno	STANOVANJE soba in kuhinja s pritliklinami, oddam mirni stranki s 1. decembrom. Alojz Prevolšek, Nova vas, Bolfenkova 28. 10853-5	Sluzbo dob UČITELJA za diatonično »Lubas«-niko iščem. Naslov v »Večernika«.
NOGAVICE (lastni izdelki), rokavice, volna, odeje, koče, zimsko perilo pletenine, najcenejše »Mara«, trgovina A. Oset, Koroška c. 26 (polez tržnice). 9879-1	STANOVANJE soba in kuhinja, oddam. Počehova št.5. 10854-5	PRIDNEGA KONJARJA išče S. Tičar, Jezdarska 10856-9
Posesi DVOSTANOVANJSKA HIŠA naprodaj. Vprašati Betnavska c. 47, ali Vrecl-Rotova 13, Nova vas, Lobnik, mesar. 10857-2	DAM DVE ENOSOBNI STANOVANJI v novi hiši v najem. Vprašati Pobrežje, Sokolska 23. 10859-5	UČENKA s primerno šolsko izobrazbo in dobrih staršev se sprejema pri Kravos. Aleksandrova c. 10860-9
Prodaj PODIJETJE za izdelovane kreme in kem. predmetov, dobro vpeljano, je naprodaj. Ponudbe pod »Eksistenca« na upravo »Večernika«. 10847-4	ENO. IN DVOSOBNO STANOVANJE se odda takoj. Tržaška 46. 10861-5	Sluzbo isto SLUŽKINJA za vsa domača opravila, iskane službo. Gre tudi k otrokom. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Vestna«. 10862-5
Podjetje NAPRODAJ pernica, ženski čevlji in moški plašč. Vprašati v mlekarni, Trg svobode 1. 10851-4	LEPA SONČNA SOBA in kuhinja so peceni odda. — Jurčičeva 4. Tezno. 10862-5	V nalem GOSTILNO IN MESARILN z vsem inventarjem ter oralom nji v večjem kraju v Dravski dolini dam v najem. Ponudbe na upravo »Večernika« pod šifro »1. januar«. 10847-13
Prodaj DVA PRAŠIČKA 3 mesece stara, naprodaj. — Gosposvetska 24, Pobrežje. 10855-4	Sobo odda NA VSO OSKRBO sprejemem gospoda. Koroška c. 41. 10849-7	

Zahvala

Toplo se zahvaljujem vsem, ki so počastili spomin mojega umrlega soproga

Ivana Schapetza

Posebno se zahvaljujem zastopnikom in odposlancem jugoslovanskih in nemških železnic, kakor tudi zastopnikom carinarice za udeležbo pri pogrebu in krasne vence.

Nadalje se zahvaljujem železniškemu zdravniku g. dr. Valterju Thälmannu za požrvalno skrb za časa bolezni pokojnika.

Schapetz Kati in otroci.